

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GAZİANTEP ŞAHİNBEY BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7.	DENETİM BULGULARI	12
8.	EKLER.....	24

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.....	4
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	7
Tablo 8: Mevzuat Gereği Çalıştırılması Gereken Personele İlişkin Tablo.....	19

KISALTMALAR

AŞ

Anonim Şirketi

KHK

Kanun Hükmünde Kararname

TL

Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Büyükşehir Belediyesi ile Şahinbey Belediyesi Arasında Görev ve Yetki Paylaşımına İlişkin Meclis Kararlarının Alınmaması
2. İlçe Belediyesi Yetkisinde Bulunan Alanlarda Büyükşehir Belediyesinin Yapı Ruhsatı Düzenlemesi
3. İdare Mülkiyetinde Yer Alan Taşınmazların Süresiz Olarak Tahsis Edilmesi
4. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması
5. Hayvan Bakımevi Kurulmaması
6. İdarenin Onayı Alınmadan Alt Yüklenici Çalıştırılması
7. İhtiyaçların Parasal Limitlerin Altında Kalma Amacıyla Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması
8. Engelli Personel İstihdam Etme Hükümlerine Uyulmaması
9. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
10. Su İhtiyacını Şebeke Suyu Haricinde Karşılamanın Konutlara İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuklarının Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Şahinbey Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve

sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıklı ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Şahinbey Belediyesinin karar organı olan belediye meclisi, biri belediye başkanı olmak üzere 45 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde,

beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 2 birim belirlenmiştir. Bunlar Teftiş Kurulu Müdürlüğü ve Özel Kalem Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 3 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 26 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	1061	244
Sözleşmeli Personel	-	76
Kadrolu İşçi	512	40
Geçici İşçi	-	-
Toplam	1573	360
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1742

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Şahinbey Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yııldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	103.500.000,00	77.500.000,00	35.446.000,00	216.446.000,00	192.221.729,00	24.224.271,00	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	19.600.000,00	2.500.000,00	-850.000,00	21.250.000,00	16.726.236,00	4.523.764,00	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	1.617.950.000,00	70.000.000,00	395.629.500,00	2.083.579.500,00	1.848.470.953,00	235.108.547,00	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	150.000,00	0,00	-50.000,00	100.000,00	0,00	100.000,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	640.000.000,00	0,00	-98.150.500,00	541.849.500,00	499.601.195,00	42.248.305,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	1.203.800.000,00	1.350.000.000,00	-186.525.000,00	2.367.275.000,00	2.286.452.285,00	80.822.715,00	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	15.000.000,00	0,00	-5.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	200.000.000,00	0,00	-140.500.000,00	59.500.000,00	0,00	59.500.000,00	0,00
Toplam		0,00	3.800.000.000,00	1.500.000.000,00	0,00	5.300.000.000,00	4.853.472.398,00	446.527.602,00	0,00

Belediyenin 2023 mali yılı bütçesi ile 3.800.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, yıl içinde ek bütçe ile eklenen 1.500.000.000,00 TL ile birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 5.300.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 4.853.472.398,00 TL bütçe gideri yapılmış, 446.527.602,00 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	300.000.000,00	259.195.143,00	1.910.751,00	257.284.392,00	85,76
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	40.000.000,00	152.666.882,00	893.112,00	151.773.770,00	379,43
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	20.000.000,00	99.034.830,00	0,00	99.034.830,00	495,17
05-Diğer Gelirler	1.805.000.000,00	1.746.627.312,00	12.151.140,00	1.734.476.172,00	96,09
06-Sermaye Gelirleri	3.140.000.000,00	2.641.701.238,00	9.191.663,00	2.632.509.575,00	83,84
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Red ve İadeler	-5.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Toplam	5.300.000.000,00	4.899.225.405,00	24.146.666,00	4.875.078.739,00	91,98
---------------	-------------------------	-------------------------	----------------------	-------------------------	--------------

2023 yılında net bütçe geliri %91,98 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%379,43), alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler (%495,17) beklenenin üstünde; vergi gelirleri (%85,76), diğer gelirler (%96,09) ve sermaye gelirleri (%83,84) ise beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)*	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	181.000.000,00	192.221.729,00	106,20
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	22.100.000,00	16.726.236,00	75,68
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.687.950.000,00	1.848.470.953,00	109,51
04-Faiz Giderleri	150.000,00	0,00	0,00
05-Cari Transferler	640.000.000,00	499.601.195,00	78,06
06-Sermaye Giderleri	2.553.800.000,00	2.286.452.285,00	89,53
07-Sermaye Transferleri	15.000.000,00	10.000.000,00	66,67
08-Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09-Yedek Ödenek	200.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	5.300.000.000,00	4.853.472.398,00	91,57

*Bütçe ödeneği; başlangıç bütçesi ve ek bütçe toplamıdır.

2023 yılında bütçe giderleri %91,57 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri (%106,20), mal ve hizmet alım giderleri (%109,51) beklenenin üstünde; sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri (%75,68), cari transferler (%78,06), sermaye giderleri (%89,53), sermaye transferleri (%66,67) ise beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	122.449.185,00	194.042.449,00	259.195.143,00	58,47	33,58
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	15.030.598,00	23.325.917,00	152.666.882,00	55,19	554,49
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	4.517.129,00	15.339.217,00	99.034.830,00	239,58	545,63
Diğer Gelirler	538.315.340,00	913.069.126,00	1.746.627.312,00	69,62	91,29
Sermaye Gelirleri	389.595.153,00	1.110.525.021,00	2.641.701.238,00	185,05	137,88
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.069.907.405,00	2.256.301.730,00	4.899.225.405,00	110,89	117,14
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-4.632.833,00	-1.901.711,00	-24.146.666,00	-58,95	1169,73
Net Toplam	1.065.274.572,00	2.254.400.019,00	4.875.078.739,00	111,63	116,25

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 2.620.678.720,00 TL (%116,25) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 65.152.694,00 TL (%33,58), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 129.340.965,00 TL (%554,49), diğer gelirlerde 833.558.186,00 TL (%91,29), sermaye gelirlerinde 1.531.176.217,00 TL (%137,88) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	38.928.603,00	69.474.129,00	192.221.729,00	78,47	176,68
SGK Devlet Primi Giderleri	5.946.729,00	8.918.344,00	16.726.236,00	49,97	87,55
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	562.412.950,00	1.227.641.301,00	1.848.470.953,00	118,28	50,57
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	142.102.352,00	432.133.733,00	499.601.195,00	204,10	15,61
Sermaye Giderleri	329.735.149,00	869.857.350,00	2.286.452.285,00	163,80	162,85
Sermaye Transferleri	13.057.540,00	30.795.362,00	10.000.000,00	135,84	-67,53
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.092.183.323,00	2.638.820.219,00	4.853.472.398,00	141,61	83,93

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 2.214.652.179,00 TL (%83,93) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 122.747.600,00 TL (%176,68), sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 7.807.892,00 TL (%87,55), mal ve hizmet alım giderlerinin 620.829.652,00 TL (%50,57), cari

transferlerin 67.467.462,00 TL (%15,61) ve sermaye giderlerinin 1.416.594.935,00 TL (%162,85) arttığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 3.437.155.327,19 TL, Faaliyet Geliri 2.748.871.722,40 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 688.283.604,79 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Belyön İnş. Gıda San. Tic. AŞ	7.000.000,00	7.000.000,00	100,00
2	Katılım İnş. Gıda San. Tic. AŞ	60.161.823,00	60.161.823,00	100,00
3	Şahinbey Belediyesi Personel AŞ	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Şahinbey Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Birimlerin görev ve sorumluluk dağılımları birim yönergeleri ile tespit edilmiştir.

Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge oluşturulmuş ve etik ile ilgili çerçeve yazılı olarak düzenlenmiştir. Ayrıca İdarede, ilgili Yönergede Etik Komisyonunun görev ve çalışma usullerine ilişkin düzenlemeler yer almakla birlikte “Kamu

Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitimler gerçekleştirilmiştir. Bunların yanında personelin imza altına almış oldukları etik sözleşmeleri de özlük dosyalarında bulunmaktadır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve Kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiş, personele bilgilendirmeler yapılmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

2020-2024 yılları arasını kapsayan, Belediyeler İçin Stratejik Plan Hazırlama Rehberine ve ilgili mevzuata uygun olarak Şahinbey Belediyesi Stratejik Planı hazırlanmıştır.

İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare tarafından iç kontrol riskleri belirlenmiştir.

Üst yönetici ve mali hizmetler birimi yöneticisi tarafından iç kontrol güvence beyanı imzalanmış ve faaliyet raporuna eklenmiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Mali karar ve işlemlere ilişkin iş akış süreçleri belirlenmiş ve İdare personeli ile paylaşılmıştır.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, risk değerlendirme çalışmaları tamamlanamadığından değerlendirilmemektedir.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şahinbey Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Büyükşehir Belediyesi ile Şahinbey Belediyesi Arasında Görev ve Yetki Paylaşımlarına İlişkin Meclis Kararlarının Alınmaması

Şahinbey Belediyesi mücavir alanları içerisinde Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından yerine getirilmesi gereken bazı görevlerin Şahinbey Belediyesince gerçekleştirildiği, cadde, sokak, bulvar, meydan vb. yerlerde altyapı, bakım, onarım ve kent temizliği işlerinin yerine getirilmesi bakımından İdareler arasında yetki paylaşımının bütünüyle yapılmadığı görülmüştür.

5126 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon*" başlıklı 27'nci maddesinde; büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi

tarafından sağlanacağı, büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyeleri veya ilçe belediyelerinin kendi aralarında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilaf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisinin yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkili olduğu, büyükşehir belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin büyükşehir belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esasların büyükşehir belediye meclisi tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şahinbey Belediyesi mücavir alanları içerisinde bazı cadde, sokak ve meydanlara ilişkin Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Meclisince alınan münferit meclis kararlarıyla yetki paylaşımının bulunduğu ancak yeni yapılan cadde ve bulvarlarda herhangi bir yetki paylaşımının bulunmadığı, yetki paylaşımı bulunmayan alanlarda gerekli hizmetlerin Gaziantep Büyükşehir Belediyesi yerine Şahinbey Belediyesince yapıldığı tespit edilmiştir.

Yetki paylaşımına ilişkin gerekli meclis kararlarının alınmaması durumunda belediyeler arasında işyerlerinden alınan ilan ve reklam vergisi, çevre temizlik vergisi gibi gelir kalemlerinde ihtilaf çıkması, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının kontrollerinin sağlanamaması gibi durumlara sebebiyet verilecektir. Bunun yanı sıra belediyeler arası koordinasyonun sağlanması durumunda kamu kaynaklarının etkili ve ekonomik kullanılacağı, hizmetlerin verimli olarak gerçekleştirileceği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; yeni yapılan cadde ve bulvarlar ile ilgili olarak Gaziantep Büyükşehir Belediyesinden yetki paylaşımı için talepte bulunulduğu ve konunun takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, belediye hizmetlerinin gerçekleştirilmesi esnasında yapılacak yetki ve görev paylaşımlarında mevzuatın öngördüğü koordinasyonun sağlanabilmesi için objektif kriterlere uygun olarak il genelinde gerekli meclis kararlarının alınması gerekmektedir.

BULGU 2: İlçe Belediyesi Yetkisinde Bulunan Alanlarda Büyükşehir Belediyesinin Yapı Ruhsatı Düzenlemesi

Şahinbey Belediyesi yetkisi içerisinde bulunan mahallelerde Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından yapı ruhsatı düzenlendiği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7'nci maddesinde; büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve

hizmetlerin gerektirdiği projelere ilişkin yapı ruhsatlarının ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamındaki yapılacak hizmetlerdeki yapı ruhsatlarının büyükşehir belediyeleri tarafından düzenleneceği ifade edilmiştir

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı*" başlıklı 73'üncü maddesinde; büyükşehir belediyeleri tarafından yapılacak kentsel dönüşüm ve gelişim projelerine ilişkin her ölçekteki imar planı, parselasyon planı, bina inşaat ruhsatı, yapı kullanma izni ve benzeri tüm imar işlemleri ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nda belediyelere verilen yetkileri kullanmaya büyükşehir belediyelerinin yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; ilçe belediyeleri yetkisi alanında bulunan mahallelerde büyükşehir belediyeleri tarafından yapı ruhsatı düzenlenebilmesi için alanın kentsel dönüşüm alanı, gelişme alanı veya gecekondu önleme bölgesi ilan edilmesine ya da alanda büyükşehir belediyelerinin görevi kapsamındaki hizmetleri için yapacağı yapıların bulunması gerekmektedir.

İdare taşınmazlarının incelenmesi neticesinde; Şahinbey ilçesi Beştepe, Küçükkızıllıhisar ve Serince mahallelerinde mevzuatta belirtilen koşullar oluşmadan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından da yapı ruhsatı düzenlendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu iş ve işlemlerin İdare tarafından yürütülmesi ve halihazırda işlemleri devam edenlerin de durdurulması ile ilgili talebin Gaziantep Büyükşehir Belediyesine iletildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, Şahinbey Belediyesi yetkisi alanında mevzuata aykırı olarak düzenlenen yapı ruhsatlarına ilişkin gerekli hukuki yollara başvurulması gerekmektedir.

BULGU 3: İdare Mülkiyetinde Yer Alan Taşınmazların Süresiz Olarak Tahsis Edilmesi

İdarenin mülkiyetinde yer alan taşınmazların kamu kurum ve kuruluşlarına süresiz şekilde tahsis edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Taşınmaz tahsisi*" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde; belediyenin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, kendilerine ait taşınmazları asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak amacıyla mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği, süre sonunda aynı usullere göre yeniden tahsis yapılabileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediyeler, kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, belediye meclis kararı ile tahsis edebilirler. Mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına gerçekleştirilen tahsis işleminin süresinin ise yirmi beş yılı aşmaması gerekmektedir.

İdare taşınmazlarının incelenmesi neticesinde; mülkiyeti İdareye ait olan beş taşınmazın süresiz şekilde kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu beş taşınmazın tahsis süresinin yasal süreyi aşmayacak şekilde yeniden düzenleneceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, İdare tarafından yapılan tahsis işlemlerinin süre sınırına uyacak şekilde tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması

Belediye mülkiyetinde bulunan taşınmazların bir kısmının mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı ve cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"(1) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins

tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar. Ancak kamu idarelerinin savunma, güvenlik ve istihbarat hizmetlerinde kullandığı taşınmazlardan, ilgili idarelerce belirlenenlerin cins tashihleri yapılır.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca; taşınmazların cins tashihlerinin yapılarak tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

İdare taşınmazlarının incelenmesi neticesinde; İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; söz konusu taşınmazların cins tashih işlemlerinin tamamlanması için çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Hayvan Bakımevi Kurulmaması

İdare tarafından ilgili mevzuat hükmü gereği belirli bir süreye kadar kurulma zorunluluğu olan hayvan bakımevinin söz konusu süre geçmiş olmasına rağmen kurulmadığı görülmüştür.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun Geçici 4'üncü maddesinde;

“Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.”

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne göre; 31.12.2022 tarihine kadar büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyelerin hayvan bakımevi kurma zorunluluğu bulunmaktadır.

Yapılan incelemeler neticesinde; 31.12.2022 tarihine kadar kurulması zorunlu olan hayvan bakımevinin 2023 yıl sonu itibarıyla kurulmadığı tespit edilmiştir.

Sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanmasını amaçlayan bu düzenleme gereği söz konusu hayvan bakımevinin kurularak ilgili Kanun hükümlerine göre gerekli tedbirlerin alınması, sokak hayvanları ile ilgili yaşanan güncel gelişmeler de dikkate alındığında önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; hayvan bakımevinin kurulmasıyla ilgili çalışmaların yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, hayvan bakımevinin en kısa süre içerisinde kurulmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 6: İdarenin Onayı Alınmadan Alt Yüklenici Çalıştırılması

İdare tarafından ihale edilen bazı yapım işlerinde İdarenin onayı alınmadan alt yüklenici çalıştırıldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumlulukları*" başlıklı 20'nci maddesinde; idarece onaylanmayan alt yüklenicilerin hiçbir suretle iş yerinde çalışmayacağı, işin devamı sırasında herhangi bir sebeple, idarece onay verilen alt yüklenicilerin değiştirilmesi veya ihaleden önce idareye verilen alt yüklenicilere yaptırılacak işler listesinde değişiklik yapılması gerekirse bu tür durumlarda da idarenin onayının alınmasının zorunlu olduğu, işin yürütülmesi sırasında yüklenici tarafından ihtiyaç duyulması halinde de, idarenin onayı ile alt yüklenici çalıştırılabileceği, alt yüklenici çalıştırılması halinde esas yüklenicinin ortaya çıkabilecek zarar ve ziyandan müteselsilen sorumlu olduğu, alt yüklenicilere işin tamamının yaptırılmayacağı, tek bir alt yükleniciye yaptırılacak iş bölümlerinin toplam bedelinin, sözleşme bedelinin %30'unu, alt yüklenicilere yaptırılacak işlerin toplam bedelinin ise sözleşme bedelinin %50'sini geçemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere; İdare onayının alınmaması durumunda alt yüklenici olması yasaklanmış gerçek veya tüzel kişilerin tespiti, alt

yüklenici tarafından istihdam edilen işçi ücretlerinin takibi, yapım işlerinde alt yüklenicilere yaptırılacak iş bölümlerinin mevzuatta belirtilen sınırlar içerisinde bulunması, yapım işlerinde ortaya çıkabilecek zarar ve ziyana ilişkin müteselsil sorumluluğun ortaya konulması gibi hususlar kontrol edilemeyecektir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan bilgiler doğrultusunda dört adet yapım işinde İdarenin onayı alınmadan alt yüklenici çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; konuyla ilgili gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, İdarenin yapım işlerinde alt taşeron devirlerine ilişkin kontrolleri sağlaması gerekmektedir.

BULGU 7: İhtiyaçların Parasal Limitlerin Altında Kalma Amacıyla Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması

İhale usulleri ile yapılması gereken bazı mal ve hizmet alımlarının, parasal limitin altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek doğrudan teminle yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Temel ilkeler*" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca bütün ihale uygulama yönetmeliklerinin (Mal, hizmet, yapım) "*Temel ilkeler*" başlıklı ve benzer düzenlemeleri içeren maddelerinde; eşik değerlerin veya parasal limitlerin altında kalmak amacıyla alımların kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; idarelerin, salt parasal limitin altında kalmak ve ihale yoluyla karşılanması gereken bir ihtiyacını doğrudan teminle karşılamak amacıyla mal ve hizmet alımlarını kısımlara bölmemesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin aynı nitelikteki, aynı tarihlerde ortaya çıkan, aynı birimin ihtiyacı olan, aynı tedarikçiden yapılmış bazı mal ve hizmet

alımlarını parasal limitin altında kalmak amacıyla kısımlara bölerek 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan teminle yaptığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; konu edilen durum ile ilgili tüm birimlerin daha dikkatli olunması hususunda bilgilendirildiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla; alımların 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine uygun olması için aynı nitelikte olan ve bütünlük sağlayan işlerin Kanun'da yer alan ihale usulleriyle gerçekleştirilmesi ve doğrudan temin yönteminin amacına uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 8: Engelli Personel İstihdam Etme Hükümlerine Uyulmaması

İdare tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirlenen sayıda engelli personel istihdam edilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "*Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü*" başlıklı 53'üncü maddesinde; kurum ve kuruluşların bu Kanun'a göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorunda olduğu, %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun toplam dolu kadro sayısının dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

İdarenin personel yapısı ve sayıları üzerinde yapılan incelemeler sonucu; memur olarak istihdam edilmesi gereken engelli personel sayısına uyulmadığı tespit edilmiştir. Sözü edilen husus hakkında eksikliği gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 8: Mevzuat Gereği Çalıştırılması Gereken Personele İlişkin Tablo

Engelli Personel İstihdamı (657/53. Madde)					
Personel Türü	Toplam Sayı (Hesaplamaya Dahil Edilmesi Gereken)	Çalıştırılması Gereken Yasal Oran (%)	Çalıştırılması Gereken Engelli Personel Sayısı	Çalışan Engelli Personel Sayısı	Eksik İstihdam
Memur+Sözleşmeli Personel	321	3	10	-	10

Yukarıda yer alan tablodan da görüleceği üzere, İdare tarafından 657 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesi uyarınca İdare kadrolarında bulunması zorunlu olan 10 engelli personel istihdam edilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; İdarede görevli engelli personelin nakil, istifa ve

emeklilik nedenleriyle ayrıldığı, engelli personel istihdamı ile ilgili çalışmaların yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, istihdamı zorunlu personel sayılarının yukarıda yer verilen mevzuata uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

İdarece işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle yıllık izinlerin biriktiği görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı konusunda Kanun'a paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, 4857 sayılı Kanun'un "*Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık*" başlıklı 103'üncü maddesinde; 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde, bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye göre; işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İdarelerin de düzenli olarak yıllık izinleri kullandırmaları gerekmektedir.

İşçilerin emekli olmaları halinde veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuatı gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Kullanılmayan yıllık izinlerin karşılığı olarak yapılacak ödeme en son ücreti üzerinden olacağı için, işçiye yüksek miktarda ücret ödemesi yapılacaktır. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmak yerine son ücretleri üzerinden karşılığını almayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Ancak belirtilen uygulama, idarelerin daha fazla mali külfet yüklenmeleri anlamına gelmektedir. Zira, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda, idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecek; ayrıca, biriken yıllık izinlerin ücrete dönüşmesi halinde idareler açısından yüksek miktarda ödeme yapma söz konusu olacaktır.

İdarenin personel işlemlerinin incelenmesi neticesinde; işçilerin yıllık izinlerinin mevzuata uygun şekilde kullandırılmadığı ve bu nedenle de İdare bünyesinde çalışan 42 işçinin toplam 1.068 gün kullanılmamış yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; iş ve işlemlerin aksatılmadan özellikle yaz döneminde birikmiş izinlerin kullandırıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, hem mevzuata uygunluk açısından hem de İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 10: Su İhtiyacını Şebeke Suyu Haricinde Karşılamanın İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuklarının Yapılmaması

Şebeke suyu aboneliği olmayan ancak atık su sistemine dahil olan mesken abonelerinden alınacak çevre temizlik vergisi için tarife belirlenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 44'üncü maddesinde; su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisinin su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edileceği belirtilerek; aynı maddede su ve kanalizasyon idarelerinin büyükşehir dahilindeki her ilçe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak çevre temizlik vergisi tahsil etmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği'nin "*Konutlara ait çevre temizlik vergisi*" başlıklı 3'üncü maddesinde; belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan ancak, su ihtiyacını belediyece veya büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerince tesis edilmiş su şebekesi haricinden karşılayan konutlara ilişkin çevre temizlik vergisinin, Tebliğ'de

yer alan ilgili tarifelerin yedinci grubunun belediye meclislerince en son intibak ettirilen derecelere ait tutarlar üzerinden tahakkuk ettirileceği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; şebeke suyu aboneliği olmayıp kuyu suyu kullanan mesken abonelerine ilişkin olarak Belediye Meclisince tarife belirlenmediği bu nedenle çevre temizlik vergisi tahakkuku yapılamadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle; kuyu suyu kullanan vatandaşların bilgilerinin Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden istendiği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, şebeke suyu aboneliği olmayıp kuyu suyu kullanan mesken abonelerine ilişkin olarak Belediye Meclisi tarafından mevzuatın öngördüğü tarife belirleme işleminin yapılarak vergi kaybının önlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Engelli Personel İstihdam Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Raporun “Diğer Bulgular” bölümünde, “BULGU 8: Engelli Personel İstihdam Etme Hükümlerine Uyulmaması” olarak yer almıştır.
İhtiyaçların Parasal Limitlerin Altında Kalma Amacıyla Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Raporun “Diğer Bulgular” bölümünde, “BULGU 7: İhtiyaçların Parasal Limitlerin Altında Kalma Amacıyla Parçalara Bölünerek Doğrudan Teminle Karşılanması” olarak yer almıştır.
Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Raporun “Diğer Bulgular” bölümünde, “BULGU 4: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması” olarak yer almıştır.